

16.7.2015

Dnro 2562/4/14

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen

MONISAIRAAN VANHUKSEN HOITAMINEN YHTEISYMMÄRRYKSESSÄ HÄNEN KANSSAAN

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 5.6.2014 päivätyssä kirjeessään Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän menettelyä äitinsä hoidossa, hoitojärjestelyistä lähiomaisille ilmoittamisessa ja lähiomaisen tiedusteluun vastaamisessa.

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

Selvityksen mukaan kantelijan äiti (jälj. potilas) oli monisairas, tapahtumahetkellä 89-vuotias nainen. Hänellä oli ollut vasemman reisiluun murtuma vuonna 2012, joka oli leikattu ja leikkauksen jälkeen hän oli kyennyt liikkumaan kotona tasopöydän avulla. Hän oli saanut kotihoitoa kolme kertaa päivässä. Alzheimerin taudin vuoksi hän oli useimmiten aikaan ja paikkaan desorientoitunut.

Potilas sai uuden lonkkamurtuman oikealle puolelle 26.2.2014. Hänet leikattiin Satakunnan keskussairaalassa 28.2.2014. Hänet siirrettiin jatkohoitoon terveyskeskuksen vuodeosastolle 4.3.2014. Hoitajakso vuodeosastolla jatkui 19.3.2014 saakka, jolloin hänet siirrettiin jatkokuntoutukseen.

Kantelija lähetti Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän (jälj. kuntayhtymä) johtavalle ylilääkärille 20.3.2014 päivätyyn selvityspyynnön, joka koski potilaan hoitoa terveyskeskuksen vuodeosastolla 4. – 19.3.2014. Kantelijalle lähetettiin 20.3.2014 hänen kirjallisesta pyynnöstään potilasta koskevat sairauskertomustekstit ajalta 1.2. – 20.3.2014 sekä myös fysiatrian lehdet. Kuntayhtymän potilasasiamies pyysi 24.3.2014 kantelijaa toimittamaan kuntayhtymän johtavalle ylilääkärille maistraatin tekemän päätöksen edunvalvonta-asiassa. Kantelija toimitti Lounais-Suomen maistraatin 30.7.2012 tekemän päätöksen edunvalvontavaltuutuksen vahvistamisesta ja edunvalvontavaltakirjan.

Potilaan 25.1.2012 tekemän edunvalvontavaltakirjan mukaan kantelija edusti potilasta tämän omaisuutta koskevissa ja muissa taloudellisissa asioissa sekä sellaisissa tämän henkilöä koskevissa asioissa, joiden merkitystä potilas ei kyennyt ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta oli käytettävä. Edunvalvontavaltuutusta tulkittiin kuntayhtymässä siten, että se koski vain potilaan taloudellisten asioiden hoitoa ja tämän tulkinnan mukaan kuntayhtymä katsoi, että se ei voinut potilaan tietosuoja rikkomatta toimittaa kantelijan pyytämiä potilaan

hoitoa koskevia tietoja. Potilasasiamies välitti kantelijalle tiedon kuntayhtymän päätöksestä olla vastaamatta tämän tekemään selvityspyyntöön.

Kuntayhtymän tietosuojavastaava jatkoi asian selvittämistä 4.7.2014, jolloin hän soitti Lounais-Suomen maistraattiin. Sieltä ilmoitettiin, että edunvalvontapäätös valtuutti kantelijan hoitamaan myös potilaan terveydellisiä asioita, mutta tulkinta jäisi viranomaisen vastuulle.

Tietosuojavastaava oli tämän jälkeen yhteydessä kantelijaan ja lähetti tälle potilasrekisteritietojen tarkastuspyyntökaavakkeen, jotta kantelija voisi pyytää potilasta koskevia potilasasiakirjoja tämän vuodeosastojaksolta. Kantelijan täyttämä tarkastuspyyntökaavake vastaanotettiin kuntayhtymässä 4.8.2014. Kantelija uudisti siinä aikaisemman selvityspyynnönsä, eikä pyytänyt itselleen potilaan potilasasiakirjoja. Tietosuojavastaava otti vielä uudelleen yhteyttä maistraattiin, josta hänelle kerrottiin, että edunvalvontavaltuutus, ilman tulkinnan varaa, oikeuttaa kantelijan hoitamaan potilaan terveyteen liittyviä asioita. Tämän jälkeen kuntayhtymä otti kantelijan 20.3.2014 päivätyn selvityspyynnön uudelleen käsittelyyn virallisena muistutuksena. 30.7.2014 potilas allekirjoitti myös itse pyynnön saada vastaus kyseiseen selvityspyyntöön. Palattuaan kesälomalta 11.8.2014 ja pyydettyään selvitykset potilaan hoidosta vastanneilta terveydenhuollon ammattihenkilöiltä johtava ylilääkäri vastasi muistutukseen 29.8.2014.

3.2

Keskeiset oikeusohjeet

Suomen perustuslaki

Perustuslain (731/1999) 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992, potilaslaki) 3 §:n mukaan potilaalla on oikeus hänen terveydentilansa edellyttämään laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Potilaan hoito on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan.

Potilaslain 4 a §:n mukaan terveyden- ja sairaanhoitoa toteutettaessa on tarvittaessa laadittava tutkimusta, hoitoa, lääkinnällistä kuntoutusta koskeva tai muu vastaava suunnitelma. Suunnitelmasta tulee ilmetä potilaan hoidon järjestäminen ja toteuttamisaikataulu. Suunnitelma on laadittava yhteisymmärryksessä potilaan, hänen omaisensa tai läheisensä taikka hänen laillisen edustajansa kanssa. Suunnitelman sisällöstä ja asiaan osallisista on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Potilaslain 6 §:n mukaan potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Jos potilas kieltäytyy tietystä hoidosta tai hoitotoimenpiteestä, häntä on mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla (1 mom.).

Jos täysi-ikäinen potilas ei mielenterveydenhäiriön, kehitysvammaisuuden tai muun syyn vuoksi pysty päättämään hoidostaan, potilaan laillista edustajaa taikka lähiomaista tai muuta läheistä on ennen tärkeän hoitopäätöksen tekemistä kuultava sen selvittämiseksi, millainen hoito parhaiten vastaisi potilaan tahtoa. Jos tästä ei saada selvitystä, potilasta on hoidettava tavalla, jota voidaan pitää hänen henkilökohtaisen etunsa mukaisena (2 mom.).

Tapauksissa, joita 2 momentissa tarkoitetaan, tulee hoitoon saada potilaan laillisen edustajan taikka lähiomaisen tai muun läheisen suostumus. Laillisen edustajan, lähiomaisen ja muun läheisen tulee suostumusta antaessaan ottaa huomioon potilaan aiemmin ilmaisema tahto tai, jos hoitotahtoa ei ole ilmaistu, hänen henkilökohtainen etunsa. Jos laillinen edustaja, lähiomainen tai muu läheinen kieltää hoidon antamisen tai hoitotoimenpiteen tekemisen potilaalle, potilasta on mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä suostumisesta kieltäytyvän henkilön kanssa muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla. Jos laillisen edustajan, lähiomaisen tai muun läheisen näkemykset hoidosta eroavat toisistaan, potilasta on hoidettava tavalla, jota voidaan pitää hänen henkilökohtaisen etunsa mukaisena (3 mom.).

Potilaslain 9 §:n 1 momentin mukaan potilaan laillisella edustajalla taikka lähiomaisella tai muulla läheisellä on 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa oikeus saada kuulemista ja suostumuksen antamista varten tarpeelliset tiedot potilaan terveydentilasta.

Potilaslain 10 §:n mukaan (sellaisena kuin se oli tapahtuma-aikaan voimassa) terveyden- ja sairaanhoitoonsa tai siihen liittyvään kohteluunsa tyytymättömällä potilaalla on oikeus tehdä muistutus terveydenhuollon toimintayksikössä terveydenhuollosta vastaavalle johtajalle. Muistutukseen on annettava ratkaisu kohtuullisessa ajassa sen tekemisestä.

Potilaslain 12 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee merkitä potilasasiakirjoihin potilaan hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset tiedot. Potilasasiakirjojen laatimisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Potilaslain 13 §:n mukaan potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä (1 mom.). Terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö ei saa ilman potilaan kirjallista suostumusta antaa sivulliselle potilasasiakirjoihin sisältyviä tietoja. Jos potilaalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa kirjallisella suostumuksella. Sivullisella tarkoitetaan tässä laissa muita kuin asianomaisessa toimintayksikössä tai sen toimeksiannosta potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvia henkilöitä (2 mom.).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista

Potilasasiakirjoista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (298/2009, potilasasiakirja-asetus) 7 §:n mukaan potilasasiakirjoihin tulee merkitä potilaan hyvän hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi tarpeelliset sekä laajuudeltaan riittävät tiedot.

Potilasasiakirja-asetuksen 19 §:n mukaan jos täysi-ikäistä potilasta hoidetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa yhteisymmärryksessä hänen laillisen edustajansa, lähiomaisensa tai muun läheisensä kanssa, tästä tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994, ammattihenkilölaki) 15 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitoiminnan päämääränä on terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä sairaiden parantaminen ja heidän kärsimystensä lievittäminen. Terveydenhuollon ammattihenkilön on ammattitoiminnassaan sovellettava yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, jota hänen on pyrittävä jatkuvasti täydentämään. Ammattitoiminnassaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tasapuolisesti ottaa huomioon ammattitoiminnasta potilaalle koituva hyöty ja sen mahdolliset haitat (1 mom.). Terveydenhuollon ammattihenkilöllä on velvollisuus ottaa huomioon, mitä potilaan oikeuksista säädetään (2 mom.).

Ammattihenkilölain 22 §:n mukaan laillistettu lääkäri päättää potilaan lääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja siihen liittyvästä hoidosta.

Terveydenhuoltolaki

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:n 2 momentin mukaan lääkinnällisen kuntoutuksen tarve, tavoitteet ja sisältö on määriteltävä kirjallisessa yksilöllisessä kuntoutussuunnitelmassa.

Henkilötietolaki

Henkilötietolain (523/1999) 5 §:n mukaan rekisterinpitäjän tulee käsitellä henkilötietoja laillisesti, noudattaen huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä toimia muutoinkin niin, ettei rekisteröidyn yksityiselämän suojaa ja muita yksityisyyden suojan turvaavia perusoikeuksia rajoiteta ilman laissa säädettyä perustetta.

3.3

Oikeudellinen arviointi

3.3.1

Potilaan hoito terveyskeskuksen vuodeosastolla

Valviran ja sen pysyvän asiantuntijan lääketieteellisten lausuntojen perusteella en ole voinut todeta potilaan hoidossa terveyskeskuksen vuodeosastolla menetellyn virheellisesti. Tätä kannanottoani perustelen viittaamalla lääketieteellisissä asiantuntijalausunnoissa esitettyihin perusteltuihin käsityksiin.

3.3.2

Potilaan itsemääräämisoikeus ja yhteistyö omaisten kanssa sekä potilasasiakirjamerkinnot

Kantelija arvosteli sitä, että potilas siirrettiin terveyskeskuksen vuodeosastolta jatkohoitoon ”ennalta määrittämättömälle” intervallijaksolle ilmoittamatta asiasta etukäteen omaisille.

Saadun selvityksen mukaan vuodeosaston hoitaja sai 19.3.2014 tehtäväkseen ilmoittaa potilaan omaisille tämän samana päivänä tapahtuvasta siirrosta. Hoitaja kertoi selvityksessään, että koska potilastietojärjestelmässä oli sekä potilaan pojan että potilaan miniän yhteystiedot, hän kysyi potilaalta, kummalle omaiselle hän ilmoittaa siirrosta. Potilas oli toivonut, että siirrosta ilmoitetaan miniälle, koska tämä tietäisi, mitä vaatteita tuoda potilaalle. Hoitaja oli yrittänyt soittaa miniälle ennen siirtoa, mutta ei ollut tavoittanut tätä. Kun hoitaja tarkisti seuraavana päivänä puhelimensa, siitä löytyi miniän puhelinnumero ja hoitaja muisteli, että puhelin oli soinnut muutaman kerran edellisenä päivänä. Hän ei kuitenkaan ollut voinut vastata puhelimeen työkiireidensä vuoksi.

Totean, että hoitohenkilökunta yritti potilaan toiveiden mukaisesti ilmoittaa siirrosta hänen miniälleen, mikä oli asianmukaista menettelyä. Olisi kuitenkin ollut suotavaa ja hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon kuuluvaa, että potilaan siirrosta olisi pyritty ilmoittamaan niin hyvissä ajoin, että tieto siirrosta olisi tavoittanut miniän. Joka tapauksessa häntä olisi tullut tavoitella uudelleen, koska hän ei ollut vastannut ensimmäiseen puhelinsoittoon.

Potilas sairastaa Alzheimerin tautia. Maistraatin vahvistaman edunvalvontavaltuutuksen mukaan kantelija on potilaan valtuutettu ja tämän ollessa estynyt hoitamaan valtuutetun tehtäviään, tehtäviä hoitaa varavaltuutettu. Edunvalvontavaltuutuksen mukaan valtuutettu edustaa potilasta myös sellaisissa tämän henkilöä koskevissa asioissa, joiden merkitystä tämä ei kykene ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta on käytettävä.

Valvira toteaa, että henkilö voi sairastamastaan Alzheimerin taudista huolimatta olla kykenevä päättämään omasta hoidostaan, jolloin häntä on hoidettava hänen kanssaan yhteisymmärryksessä potilaslain 6 §:n 1 momentin mukaisesti. Totean, että potilasta koskevissa potilasasiakirjoissa ei ole merkintöjä siitä, miten hänen hoidostaan vastaava lääkäri on arvioinut potilaan kykenevyyttä päättää itse omasta hoidostaan. Jos hoidosta vastaava lääkäri olisi arvioinut, että potilas ei ollut potilaslain 6 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti kykenevä päättämään hoidostaan, lääkärin olisi tullut tehdä tästä potilasasiakirjoihin potilasasiakirja-asetuksen 19 §:n mukainen merkintä.

Potilasasiakirjoista ei myöskään käy ilmi, että suunnitelma potilaan lääkinnällisestä kuntoutuksesta olisi tehty yhteisymmärryksessä potilaan (tai jos hän oli kykenemätön päättämään hoidostaan hänen edunvalvojansa) kanssa potilaslain 4 a §:n mukaisesti. Vaikka potilaan siirtäminen oli lääketieteellisesti perusteltu ratkaisu, siirrosta ja kuntoutussuunnitelmasta olisi tullut keskustella hänen itsensä (tai jos hän oli kykenemätön päättämään hoidostaan hänen edunvalvojansa) kanssa ennen siirron toteutumista. Sairaanhoidajan selvityksen mukaan suunnitelmana oli hoitajakson aikana arvioida, selviääkö potilas vielä kotona kotipalveluiden turvin vai tarvitseeko tämä jo palveluasumisyksikön palveluita. Tämä tieto jäi sairaanhoidajan mukaan valitettavasti kirjaamatta. Kuntoutussuunnitelmasta ja käydystä keskustelusta olisi tullut tehdä asianmukaiset potilasasiakirjamerkinnot.

Potilasasiakirjojen tehtävänä on palvella potilaan neuvonnan ja hoidon suunnittelua, toteutusta ja seurantaa. Potilasasiakirjoilla pyritään parantamaan hoidon jatkuvuutta ja tiedonvälitystä potilaan terveydentilasta ja hoidosta sekä hoidon jatkuvuutta myös silloin, kun potilas siirtyy toiseen terveydenhuollon toimintayksikköön. Riittävät, asianmukaiset ja virheettömät merkinnät selkiinnyttävät ja vahvistavat potilaan ja henkilökunnan oikeusturvaa sekä edistävät luottamuksellisten hoitosuhteiden syntymistä. Potilasasiakirjat ovat tärkeitä myös potilaan tiedonsaantioikeuden kannalta. Potilasasiakirjatietojen perusteella arvioidaan hoitoon osallistuneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattitoiminnan asianmukaisuutta ja myös sitä, onko potilaalle hoidosta mahdollisesti aiheutunut henkilövahinko korvattava potilasvahinkona. Potilasasiakirjamerkinnoilla on merkitystä myös terveydenhuollon tutkimuksessa, hallinnossa, suunnittelussa ja opetuksessa.

Potilasasiakirjojen laatimista koskevien säännösten noudattamisella turvataan perustuslain oikeusturvaa (21 §) ja riittäviä terveystalvuita (19 §:n 3 mom.) koskevien perusoikeussäännösten toteutumista.

Johtavan ylilääkärin ilmoituksen mukaan sairauskertomuskirjauksiin tullaankin jatkossa kiinnittämään enemmän huomiota.

3.3.3

Potilastietojen luovuttaminen kantelijalle ja hänen selvityspyyntönsä käsittely

Potilasasiakirjoihin tehdyn merkinnän mukaan kantelijalle lähetettiin 20.3.2014 hänen kirjallisesta pyynnöstään potilasta koskevat sairauskertomustekstit ajalta 1.2. – 20.3.2014 sekä fysiatrian lehdet.

Potilaslain mukainen pääsääntö on, että potilas itse antaa kirjallisen suostumuksensa salassa pidettävien potilastietojensa luovuttamiseen sivulliselle. Potilaslain 13 §:n 2 momentissa ei edellytetä, että potilas olisi täysi-ikäinen tai täysivaltainen. Jos potilaalla itsellään on edellytykset arvioida annettavan suostumuksen merkitys, hän päättää potilastietojensa luovuttamisesta; ellei näin ole, suostumuksesta päättää hänen laillinen edustajansa toimivaltansa rajoissa. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaassa terveydenhuollolle potilasasiakirjojen laatimisesta ja käsittelystä (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2012:4) todetaan, että jos täysi-ikäistä vajaavaltaista hoidetaan potilaslain 6 §:n 1 momentin mukaisesti yhteisymmärryksessä hänen kanssaan, hän voi myös kieltää potilastietojensa luovuttamisen edunvalvojalleen. Potilaslain 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen edunvalvojansa kanssa, tällä on oikeus saada tärkeiden hoitoratkaisujen tekemiseksi tarpeelliset tiedot potilaan terveydentilasta.

Edellä esitetyn mukaisesti potilasasiakirjoissa ei ole merkintöjä siitä, että potilas ei olisi ollut kykenevä päättämään hoidostaan tai että hänellä ei olisi ollut edellytyksiä arvioida potilastietojensa luovuttamiseen annettavan suostumuksen merkitystä. Mielestäni nämä kysymykset olisi tullut kantelijan 20.3.2014 tekemien tietopyynnön ja selvityspyynnön johdosta ottaa nimenomaisesti arvioitavaksi ja menetellä tämän arvioinnin lopputuloksen mukaisesti. Jos esimerkiksi potilaan katsottiin olevan kykenevä päättämään hoidostaan ja arviomaan potilastietojensa luovuttamiseen annettavan suostumuksen merkitystä, potilaalta itseltään olisi tullut pyytää suostumus luovuttaa potilastietojaan hänen pojalleen/edunvalvontavaltuutetulleen. Näistä arvioinneista olisi tullut tehdä asianmukaiset potilasasiakirjamerkinnot.

Kantelija arvosteli sitä, että hän ei ollut saanut kuntayhtymältä vastausta 20.3.2014 tekemäänsä selvityspyyntöön äitinsä hoidosta. Katson Valviran tavoin, että kantelijan selvityspyyntö olisi tullut tulkita potilaslain 10 §:n mukaiseksi muistutukseksi.

Totean, että kuntayhtymän menettelytavat kantelijan muistutuksen käsittelyssä olivat ristiriitaiset ja epäselvät. Toisaalta kantelijalle lähetettiin hänen pyytämänsä potilasta koskevat edellä mainitut potilastiedot. Kuitenkin kantelijan tekemän muistutuksen johdosta kuntayhtymän potilasasiamies pyysi häntä toimittamaan kuntayhtymälle maistraatin vahvistaman edunvalvontavaltuutuksen. Valtuutuksen tulkittiin aluksi oikeuttavan kantelijan hoitamaan vain potilaan taloudellisia asioita. Kuntayhtymän tietosuojavastaavan selvitettyä vielä toistuvasti maistraatilta edunvalvontavaltuutuksen laajuutta, kuntayhtymässä päätettiin vasta elokuussa 2014 ottaa kantelijan selvityspyyntö muistutuksena käsiteltäväksi. Myös potilas itse allekirjoitti 30.7.2014 pyynnön saada vastaus kyseiseen selvityspyyntöön. Vasta näiden tapahtumien jälkeen ja kesälomalta palattuaan johtava ylilääkäri vastasi muistutukseen 29.8.2014.

Potilaslain 10 §:n mukaan muistutukseen on annettava ratkaisu kohtuullisessa ajassa sen tekemisestä. Kohtuullista aikaa ei ole laissa määritelty täsmällisesti, mutta sillä tarkoitetaan yleensä 1 – 4 viikon aikaa (Valviran ohje 2/2012 ”Muistutusmenettelystä ja siihen liittyvistä käytännöistä terveydenhuollossa”).

Totean, että kantelija ei saanut muistutustaan käsitellyksi asianmukaisesti eikä ilman aiheetonta viivytystä. Ratkaisun antaminen muistutukseen viivästy kohtuuttomasti. Pidän perusteltuna ja välttämättömänä, että kuntayhtymässä on johtavan yllilääkärin ilmoituksen mukaan aloitettu kattavamman tietosuojaohjeistuksen laadinta; ohjeistuksen on tarkoitus valmistua alkuvuodesta 2015.

4

TOIMENPITEET

Saatan Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymän tietoon vastaisen varalle edellä kohdassa 3.3.2 ja 3.3.3 esittämäni käsitykset menettelyiden virheellisyydestä. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.